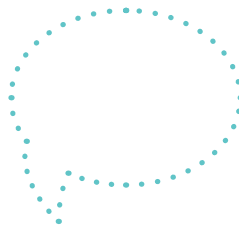

Multikultúra

Metodický list

Téma:

Reflexia kultúrnej rôznorodosti v spoločnosti, odhaľovanie predsudkov a stereotypov vo svojom myslení, ako aj v myslení iných (motivačné aktivity k prierezovej téme pre učiteľa k vybraným predmetom)

Vhodné pre:

1. - 4. ročník SŠ, prierezová téma: multikultúrna výchova

Cieľ:

Prostredníctvom motivačných aktivít podnietiť uvažovanie žiakov a žiačok nad vlastnou kultúrnou identitou vo vzťahu ku globálnej a lokálnej kultúre. Vysvetliť základné pojmy a stratégie vytvárania mono a multikultúrneho spoločenstva a aktívne ich používať v spoločnej diskusii. Ponúknuť motivačné aktivity, ktoré prostredníctvom prepojenia prierezovej témy multikultúrna výchova a výtvarného umenia ponúknu vo výučbe aj všeobecno-vzdelávacích predmetov krátke metodické námety s cieľom odhaľovania stereotypov a predsudkov v myslení o kultúre, kultúrnych postojoch. Cieľom je i prehĺbenie aktívneho počúvania v diskusiách a posilnenie medzikultúrnej tolerance.

Medzipredmetové vzťahy:

dejiny výtvarnej kultúry, estetika, umenie a kultúra, slovenský jazyk a literatúra, dejepis, občianska náuka, etika

Oddelenie galerijnej pedagogiky SNG
Pripravila: Katarína Defeo Fiúza Siposová
Jazyková korektúra: Miroslava Plesníková, Luďka Kratochvílová
Grafický dizajn: Kristína Uhráková
Web: <https://linktr.ee/edu.SNG>

Metódy a ciele práce:

1. Úvod do témy multikultúra, kultúrna identita, kultúrny pluralizmus

- Využitie na akomkoľvek predmete
- **Metóda práce:** brainstorming, diskusia
- **Cieľ:** oboznámenie sa so základnými pojmami ako multikultúra, multikulturalizmus, kultúrna identita
- **Časová dotácia:** 20 minút

2. Identita umelca

- Prepojenie s **dejinami výtvarnej kultúry, estetikou, umením a kultúrou**
- **Metóda práce:** skupinové vyučovanie, práca s textom, ukážky, interpretácia výtvarných diel, diskusia
- **Cieľ:** prostredníctvom vybraných textových ukážok o maliarovi Ladislavovi Mednyánszkom demonštrovanie rôznych druhov identít
- **Časová dotácia:** 1 vyučovacia hodina

3. Skupina verus jednotlivec

A. Námet na aktivitu

- Prepojenie s **etikou, občianskou náukou, slovenským jazykom a literatúrou**
- **Metóda práce:** práca s textom, výskumná aktivita žiakov
- **Cieľ:** získanie informácií o súžití minoritných a majoritných skupín obyvateľstva na svete, ako aj zamyslenie sa nad vplyvmi, ktoré formujú stereotypy a nové normy; správna jazyková formulácia názorov
- **Časová dotácia:** domáca úloha

B. Námet na aktivitu

- Prepojenie s **etikou, občianskou náukou**
- **Metóda práce:** kooperatívne učenie
- **Cieľ:** aktivizujúce vyhodnotenie domácej úlohy
- **Časová dotácia:** 10 minút

Multikultúra

Metodický list

4. Náboženská a etnická identita

A. Námet na aktivitu

- Prepojenie s **etikou, občianskou náukou, slovenským jazykom a literatúrou**
- **Metóda práce:** brainstorming, diskusia
- **Ciel:** zamyslenie sa nad používaním stereotypných slovných zvrátov, ktoré sa dotýkajú národnostných, etnických, náboženských menšín
- **Časová dotácia:** 20 minút

B. Námet na aktivitu

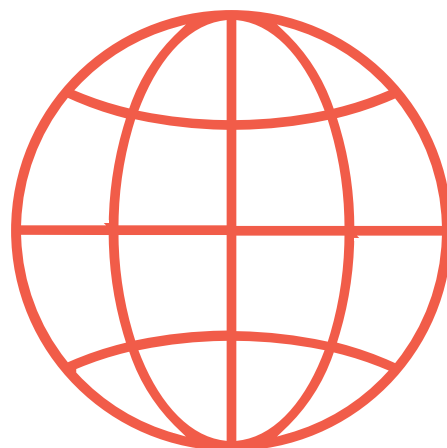
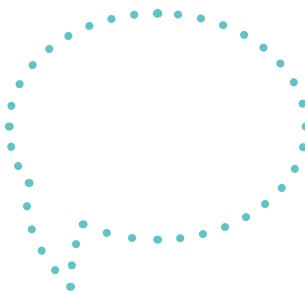
- Prepojenie s **dejepisom, slovenským jazykom a literatúrou**
- **Metóda práce:** riadené objavovanie, diskusia
- **Ciel:** spoznávanie histórie a etnicity svojho mesta, správna jazyková formulácia názorov
- **Časová dotácia:** 1 vyučovacia hodina

C. Námet na aktivitu

- Prepojenie s **estetikou, etikou, slovenským jazykom a literatúrou**
- **Metóda práce:** hranie rolí, rozhovor
- **Ciel:** reflexia vlastnej skúsenosti s diskrimináciou, správna jazyková formulácia názorov
- **Časová dotácia:** 30 minút

5. Transkultúrna identita a migrácia v umení

- Prepojenie s **estetikou, dejinami výtvarnej kultúry**
- **Metóda práce:** ukážky, interpretácia výtvarných diel, diskusia
- **Ciel:** hľadanie historických paralel témy migrácie a vysťahovalectva medzi prítomnosťou a minulosťou prostredníctvom výtvarného umenia
- **Časová dotácia:** 1 vyučovacia hodina

ŠTUDIJNÉ PODKLADY A NÁMETY:

1. Úvod do témy multikul- túra, kultúrna identita, kul- túrny pluralizmus

AKTIVITA (ÚVODNÝ BRAINSTORMING)

- Pokúste sa napísať čo najviac slov a slovných spojení (najmenej však 5), ktoré sa vám viažu k pojmom multikultúra a kultúrna identita. Píšte voľne, vaše odpovede nebudú čítané nahlas.
- K napísaným slovám, slovným spojeniam napíšte ďalšie podľa vybraných kritérií, ktoré považujete za dôležité pre svoju identitu. Kritériá identity sú rôzne a môžu sa prelínať. Patria sem napr. profesia, spoločenská trieda, ideológia, región bývania, športový alebo iný klub, ktorého ste členom, preferované hudobné žánre, štýl obliekania, stravovania, národnosť, štátna príslušnosť, náboženstvo, etnikum (vybrané kritériá sú žiakom napísané na tabuľu).

✍ VYHODNOTENIE:

- Cieľom aktivity je podnietiť prvé zamyslenie sa nad témou multikulturality a podnietiť záujem o to, čo o nich nie je jasné. Predpokladá sa, že žiaci a žiačky nebudú vedieť odpovedať na viacero spomenutých pojmov a otázok, význam pojmov je preto žiaduce na záver aktivity spoločne objasniť a nechať žiakov a žiačky voľne formulovať význam jednotlivých pojmov, ktoré doplnia pedagóg exaktnejším vysvetlením.
- Vyhodnotenie môže byť doplnené otázkou: Prečo je potrebné zamyslieť sa nad vlastnou identitou v súvislosti s multikultúrou? Za identitu jednotlivca sú často považované tie vlastnosti, ktoré sú nám dané bez nášho pričinenia a zásluh, dostali sme ich akoby do vienka. Neznamenajú a neurčujú však našu hodnotu ako človeka.

■ POZNÁMKY PRE UČITEĽA:

- **Multikultúra** – súbor kultúr viacerých etnických spoločností žijúcich na spoločnom území
- **Multikulturalizmus (kultúrny pluralizmus)** – je **a)** existencia viacerých odlišných kultúr vedľa

seba v rovnakom čase a priestore (napr. slovenská, maďarská a rómska) a proces komunikácie medzi nimi; **b)** politický program a ideológia budovania mierovej spolupráce odlišných kultúr; **c)** ideálny stav mierového spolunažívania a spolupráce príslušníkov odlišných kultúr (napr. Slovákov, Nemcov, Maďarov, Židov a iných v Bratislave na začiatku 20. storočia); **d)** vedecká teória, ktorá vychádza z kultúrnej antropológie a analyzuje procesy komunikácie kultúr. Príčiny multikulturalizmu môžu byť globalizácia, individualizácia, mobilita pracovnej sily, emigrácia, imigrácia, uvedomovanie si rôznych sociálnych skupín, uvedomovanie a uzákoňovanie ľudských práv daných skupín.

- **Kultúrna identita** – ide o komplexnú predstavu, ktorú si vytvára o sebe jednotlivec alebo skupina ľudí (napr. slovenská kultúrna identita, kultúrna identita subkultúry). Obsahuje hlavné hodnoty jednotlivca alebo skupiny ľudí a sebahodnotenie, predstavy o vlastnej kultúrnej tradícii. Vzniká vtedy, ak sa človek alebo skupina potrebujú odlišiť od iných ľudí. Je produktom stretnutia dvoch alebo viacerých kultúr.

2. Identita umelca

NÁMET NA AKTIVITU:

→ DEJINY VÝTVARNEJ KULTÚRY, ESTETIKA, UMENIE A KULTÚRA

ÚVOD K AKTIVITE:

Po úvodnom zamyslení sa nad tým, ako identita jednotlivca utvára multikultúrnu spoločnosť, sa žiaci a žiačky vo dvojiciach alebo trojiciach pokúsia o analýzu osobnosti maliara Ladislava Mednyánszkeho podľa troch vybraných priložených textov, ktoré ponúknu rôzny pohľad na identitu umelca ako človeka, občana a národného umelca a následne sa trieda spoločne pokúsi získané informácie o umelcovej identite aplikovať na jeho tvorbu. Je možné nachádzať paralely medzi jeho tvorbou a jeho štátnou príslušnosťou či národnosťou?

POMÔCKY:

- zariadenie s pripojením na internet alebo reprodukcia diela z [Web umenia](#), vytlačené texty (1,2,3)

AKTIVITA

- Pokúste sa na základe textu súvislými vetami opísať osobnosť maliara Ladislava Mednyánszkeho. Ako pomôcku môžete využiť zdigitalizované reprodukcie z [Webu umenia](#), ktoré vám na základe prečítaného textu približujú osobnosť maliara.

→ TEXT Č. 1

„...čítajúc jeho denníky, vidíme, ako Mednyánszky často skĺzal do charakteristického dobového omylu, respektíve že na potulkách po uliciach sa pokúšal kategorizovať očakávané reakcie mužov na základe ich fyziognómie (okrúhla hlava, podlhovastá tvár, svetlé vlasy atď. a z toho vyplývajúce rozdiely v ich temperamente). V neposlednom rade tak robil preto, aby mohol ohodnotiť povahu prípadnej ponuky priateľstva, kým on sám ostával bez emócií, bol taký apatický, akoby zbieral adresy pre roznášača novín a časopisov (...) No a potom je tu aj Mednyánszkeho zdanlivý konzervativizmus, ktorý sa prikláňal k všeobecnému občianskemu vkusu (...) Ako dokázal byť Mednyánszky taký dvojtvárnny, navonok prispôsobivý a vo vnútri taký dôsledný, že sa jeho tvrdohlavosť zázračne zmenila až na mániu? Musíme sa stotožniť s tým, že všetko to vychádzalo z jeho homosexuality - veď tak mu to nadelil osud. Musel sa vyvinúť v osobnosť, ktorá nemohla žiť v inej alternatíve ako vo svete, kde všetko, čo mu mohlo byť drahé, musel na mentálnej úrovni tajiť ešte aj sám pred sebou.“

PERNECZKY, Géza: Töredékes morzsák a Mednyánszky recepcióhoz – Műnyomat a XIX. Századi eklektika modorában [Fragmenty k Mednyánszkeho recepcii – Umelecká tlač v zmysle eklektiky XIX. storočia]. In: *Balkon*, 10, 2003, č. 17, s. 11.

→ TEXT Č. 2

[Január 1878], pondelok [Strážky]

Včerajšieho dňa dopoludnia som maľoval.

Popoludní som išiel hore. O štvrtej prišiel napriek zlému počasiu Csörgő z Kežmarku. Kreslil som ho v ateliéri. Potom sme vyšli sem hore, kde ešte Gyuri čistil lampy. Keď odišiel, nakreslil som vojaka. Pili sme čaj. Rozprávali sme sa, pozerali sme si zbrane starého otca.

Potom som ho napriek snehovej víchrici odprevadil do Kežmarku. Po ceste sme sa zastavili u Sorwsteina, stretli sme dvoch Kežmarčanov, ktorí ťahali sane (kôň im ušiel). Poprosili nás, a my sme im s Csörgőom pomohli až po Kežmarok ťahať sane a sčasti aj ich.

Keď som sa rozlúčil s Csörgőom, šiel som ku Knisnerovi, odtiaľ potom zase domov, čo ma stále nemálo námahy.

Pondelok

Dnes dopoludnia som maľoval dvoch Cigánov z Krížovej Vsi, potom som išiel na Poprad hľadať ľad. Po obede som čítal, dal som si šálku čaju, rozmýšľajúc vážne nad budúcnosťou.

Ladislav Mednyánszky: *Ladislav Mednyánszky Denníky a listy 1877–1918*. Bratislava: Slovenská národná galéria, 2019, s.64.

→ TEXT Č. 3

Mednyánszky navštívil Barbizon v priebehu svojho prvého pobytu vo Francúzsku v rokoch 1874 – 1877. Tento člen aristokratickej rodiny začal v roku 1874 študovať po rokoch strávených na mníchovskej akadémii a na École des Beaux Artes u špecialistu na vojnové námety Isidora Pilsa. „Každú voľnú chvíľu trávil v Louvri, Luxembourg a iných galériách, a nevynechal ani veľkolepú výstavu Corotových diel.“ V lete roku 1875 sa po smrti učiteľa rozhodne už nevracať do školy a začať maľovať v plenéri, čo patrilo k jeho obľúbeným činnostiam už v mladosti. Ako spomína jeho sestra, ktorá navštívila Mednyánszkeho vo Francúzsku: „Tamojší duch sa odrážal v pompéznej nude prix de Rome. Bolo to pre neho neznesiteľné. Otec si myslel, že by ho možno poslal ako žiaka do Munkácsyho ateliéru. Munkácsy bol milý a ochotný. Ladislav bol pri tomto pomyslení zdesený. Na jar, po otvorení Salónu, odišiel do Barbizonu, kde sa skamarátil s Lászlóom Paálom a ďalšími maliarmi. Našli sme ho tam v jednej známej umeleckej krčme. Bol tam šťastný, celý deň maľoval v lese.“

1. MARKÓJA, Csilla – Bardoly, István (ed.): *Ladislav Mednyánszky denníky 1877–1918*. Bratislava, 2007, s. 25.

2. Margita Czóbel, rod. Mednyánszky: Ladislav – Brouillon (Spomienky). In: *Galéria 2003 – Ročenka Slovenskej národnej galérie v Bratislave*, 2004, s. 222.

VYHODNOTENIE:

Doplnenie vysvetlenia pojmu identita a zhrnutie cieľov aktivity, teda uvedomenie si, že národná identita jednotlivca neznamena jeho nadradenosť alebo menejcennosť, nemení hodnotu človeka a v prípade maliara Ladislava Mednyánszkeho ani umeleckú hodnotu a význam tvorby umelca.

Identita je tvorená viacerými úrovňami. Prvá je individuálna, kto sme pre seba samých. Druhá je vzťahová alebo rolová, teda kto sme vo vzťahu k iným ľuďom. Táto identita sa mení podľa situácie, napr. rola žiaka je relevantná v škole, ale už menej relevantná doma. Ďalšia úroveň je skupinová alebo sociálna. Zakladá sa na podobnostiach alebo rozdieloch, ktoré sú viditeľné a uchopiteľné, napr. všetci sme z rovnakého mesta, identifikujeme sa s rovnakou kultúrou, počúvame rovnakú hudbu, alebo patríme k národnostnej menšine žijúcej v rovnakom meste. Štvrtá je úroveň kolektívnych identít, ktoré presahujú podobnosti a rozdiely, je založená na zdieľaní spoločných hodnôt.

■ POZNÁMKY PRE UČITEĽA:

- **Ladislav Mednyánszky** (prípadne László Mednyánszky); (1852, Beckov – 1919, Viedeň) bol slovensko-maďarský maliar, uznávaný krajinomaliar, stúpenec barbizonskej školy a

impresionizmu. Celkový rozsah Mednyánszkeho umeleckej tvorby je ťažké rekonštruovať, keďže mnohé diela nepodpisoval, nedatoval, daroval alebo predal. Významná časť sa dnes nachádza v Maďarskej národnej galérii v Budapešti a časť jeho rozsiahleho diela je od roku 1990 vystavená v kaštieli v Strážkach pri Spišskej Belej, ktorý pôvodne patril rodine Mednyánszkych.

3. Skupina verzus jednotlivec

A. NÁMET NA AKTIVITU:

→ ETIKA, OBČIANSKA NÁUKA, SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA

ÚVOD K AKTIVITE:

Pre priblíženie spôsobu spolunažívania multikultúrneho národa je dôležité ozrejmienie, že ide o koexistenciu ľudí s príslušnosťou k minoritnej a majoritnej spoločnosti. Za vytváraním vžitých predstáv a predsudkov stojí často presadzovanie zdieľaného názoru majoritnej skupiny voči odlišnosti jednotlivca. To, čo je považované za normálne a spoločnosťou akceptované, závisí pritom aj od vyspelosti demokracie a etického kódexu daného národa. Ak vznikajú pnutia medzi majoritou a minoritami a sú výrazným spôsobom obmedzené práva a slobody niektorých skupín obyvateľstva na úkor presadzovania moci jednotlivca alebo úzkej a sociálne uzavretej skupiny ľudí, je možné hovoriť o autokracii alebo diktatúre. Pedagóg môže podľa vlastného uváženia rozšíriť úvodnú motiváciu o tému základných ľudských práv a slobôd a etického kódexu na Slovensku dnes a v minulosti.

POMÔCKY:

- zariadenie s pripojením na internet, odborná literatúra k téme aktivity

AKTIVITA

- Zistíte, v ktorých krajinách sú dnes potláčané práva a slobody jeho obyvateľov, v rámci akého štátneho zriadenia a akým spôsobom. Skúste pomocou internetového vyhľadávania zistiť čo najviac informácií o vybranej krajine, o slobodách jeho obyvateľov a na nasledujúcej hodine spoločne zdieľajte získané informácie.
- Pokúste sa v rámci svojho hľadania zodpovedať nasledujúce otázky: Keby som sa narodil v danej krajine, mohol by som kandidovať za poslanca? Hovoriť úprimne a otvorene o sebe a svojej rodine na verejnosti? Cítiť sa bezpečne, keď cestujem? Ísť o mesiac na dovolenku do zahraničia? Plánovať svoj život na ďalších 10 rokov?

B. NÁMET NA AKTIVITU:

→ ETIKA, OBČIANSKA NÁUKA

ÚVOD K AKTIVITE:

Na nasledujúcej hodine môže učiteľ vyhodnotenie domácej úlohy podporiť krátkou pohybovou aktivitou. Žiaci a žiačky sú vyzvaní, aby sa dali do skupín podľa krajiny, o ktorej hľadali v rámci domácej úlohy informácie a prešli ku katedre alebo k inému spoločnému voľnému priestoru v rámci triedy.

AKTIVITA

- Postavte sa do radu podľa toho, ktorú krajinu reprezentujete, od najliberálnejšej (začiatok radu) po totalitnú (koniec radu). Diskusiou odôvodnite svoje zaradenie v rade. Podľa čoho ste sa zoradili? Niektorí s poradím nesúhlasia? Prečo? Čo ste sa dozvedeli o právach občanov vybranej krajiny?

4. Náboženská a etnická identita

A. NÁMET NA AKTIVITU:

→ ETIKA, OBČIANSKA NÁUKA, SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA

ÚVOD K AKTIVITE:

Mnohí považujú základné kritériá svojej identity, teda tie, o ktoré sa nezapríčinili (národnosť, miesto narodenia, farbu pleti...), sami o sebe za už určené hodnotové atribúty (napr. hrdý Rusín). Nebezpečným sa však stáva to, keď je vlastná identita preceňovaná na úkor druhého s pocitom rasovej, náboženskej alebo národnostnej nadradenosti.

POMÔCKY:

- zariadenie s pripojením na internet alebo reprodukcia diela z [Web umenia](#)

AKTIVITA

- Ktoré z daných tvrdení sú z tvojho pohľadu diskriminačné a prečo? Hrdý Nemeč. Dobrý priateľ, ale Žid. Slušný Róm. Lenivý Američan.
- Viete si predstaviť, že by príslušníci štátu (politici, prezidentka, premiér) používali podobný jazyk, alebo že by sa podobné výrazy objavili v dennej tlači, v rádiu, v televízii?
- Pozrite si [plagáty z obdobia slovenského štátu](#), ktoré odhaľujú najtemnejšiu stránku tohto obdobia – holokaust: očiernenie, odlúďštenie, zvečnenie, okradnutie, odsun a následne likvidácia desaťtisícov obyvateľov židovského pôvodu zo Slovenska. Aký jazyk používajú plagáty a s akým cieľom?

✍ VYHODNOTENIE:

- Poukázať na vlastné stereotypy a ich verbálne prejavy v bežnej komunikácii, napr. pri označení negatívnych vlastností alebo pri hovorení vtipov. Zamyslieť sa nad tým, čo sme ochotní v komunikácii tolerovať a zamyslieť sa nad zmenou perspektívy hovoriaceho a označeného.

B. NÁMET NA AKTIVITU:

→ DEJEPIS, SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA

ÚVOD K AKTIVITE:

Aké národnostné menšiny žijú na Slovensku? Ako sa zmenilo zloženie obyvateľstva v meste, v ktorom žijete? Aké historické udalosti mali vplyv na zmenu multikultúry obyvateľstva v mojom meste?

Počuli ste o projekte [Stolpersteine](#), v preklade kamene, o ktoré treba zakopnúť alebo „kamene zmiznutých“? Možno si ich už na chodníkoch našich ulíc videl aj ty, možno si sa nad nimi nikdy nezamýšľal. Sú to dlažobné kocky s mosadzným povrchom, ktoré sú zasadené do chodníkov rôznych európskych miest. Majú dnešných obyvateľov prinútiť spomaliť a uctiť si obeť nacizmu. Aby si niekto mohol kameň prečítať, musí sa pred ňou skloniť.

POMÔCKY:

- mapa mesta (záber časti mesta z google maps)

AKTIVITA

- V rámci hodiny spoločne hľadajte „kamene zmiznutých“ vo vašom meste a zaznačte si miesto nálezu dlažobných kociek do mapy mesta.

✍ VYHODNOTENIE:

- Aký je rozdiel medzi vlastenectvom a nacionalizmom? Čo sa zmenilo medzi vzťahmi Slovákov a národnostných a etnických minorít na Slovensku (Maďari, Rusíni, Rómovia, Nemci, Česi, Ukrajinci, Židia a pod.) v súčasnosti? Čo môžeš urobiť ty, aby sa história neopakovala?

C. NÁMET NA AKTIVITU:

→ ESTETIKA, ETIKA, SLOVENSKÝ JAZYK
A LITERATÚRA

ÚVOD K AKTIVITE:

Mohol by niekto vlastnými slovami vysvetliť pojem diskriminácia? Učiteľ doplní hlavné významy daného pojmu. Stalo sa vám, že vás niekto diskriminoval, alebo ste zažili situáciu, v ktorej bol druhý človek diskriminovaný? Žiaci a žiačky dostanú 3 minúty na rozmyslenie konkrétnej situácie, v ktorej sa ocitli.

AKTIVITA

- Vo dvojiciach si vzájomne prerozprávajte príbeh, ktorý ste zažili. Každý z dvojice má 5 minút na prerozprávanie svojho príbehu, druhý z dvojice pozorne počúva, nepýta sa doplňujúce otázky, neskáče partnerovi do reči.
- Následne sa vymenia úlohy. Každý z partnerov teraz porozpráva druhému príbeh, ktorý počul ako svoj vlastný, akoby sa stal jemu. Hovorí v 1. osobe jednotného čísla a príbeh druhého prerozpráva autenticky, ako mu bol povedaný, nič k nemu nepridáva.

✎ VYHODNOTENIE:

- Na záver aktivity môže jedna z dvojíc prerozprávať svoj príbeh pred celou triedou. Ako sa zmenil tvoj pohľad na príbeh, keď si o ňom počul a keď si ho rozprával ako vlastný? Stalo sa ti niečo podobné? Ako by si reagoval v danej situácii ty?

5. Transkultúrna identita a migrácia v umení

NÁMET NA AKTIVITU:

→ ESTETIKA, DEJINY VÝTVARNEJ KULTÚRY

ÚVOD K AKTIVITE:

Migrácia (zmena trvalého bydliska z dôvodu práce, z existenčných dôvodov v domovskej krajine) nie je žiadnou anomáliou, ale ide o fenomén, ktorý sa v čoraz globalizovanejšom svete stal súčasťou každodenného života a má vplyv na tvorbu nielen individuálnych, ale aj národných, regionálnych, kultúrnych a komunitných identít. Platí to nielen pre milióny migrujúcich ľudí, ale aj pre tých, ktorí nikdy neopustili domov.

POMÔCKY:

- zariadenie s pripojením na internet alebo reprodukcia diela z [Web umenia](#)

AKTIVITA

- Zoznámte sa s tvorbou [Cypriána Majerníka](#), v ktorého tvorbe sa téma utečencov a jazdcov v 40. rokoch 20. storočia objavuje pravidelne ako hlavný motív a často sa opakujúci námet malieb. Zástupy ľudí vyhnaných z domova tvoria akoby nekonečný prúd a s batohmi na chrbte nútene pochodujú do neznáma, do neistoty. Skúste vyhľadať súčasné fotografie, ktoré pripomínajú vybrané diela Cypriána Majerníka a zistite o nich viac. Kto je na fotke, kam ide, prečo?

✎ VYHODNOTENIE:

- V čom je námet obrazu a námet fotografie rozdielny a v čom je podobný? Ako sa líši maľba od dokumentárnej fotografie? Ako sa odlišujú ľudia na maľbe a na fotografii? Za akých okolností by si bol ochotný opustiť svoj domov? Poznáte ďalších umelcov (maliar, sochár, spisovateľ, divadelný herec...), ktorí sa zaoberajú témou migrácie, národnostných menšín, ľudských práv a slobôd? Spoločne vysvetlite pojmy antisemitizmus, xenofóbia.

ROZŠÍRENIE AKTIVITY

- Záverečnú diskusiu k téme transkultúrnej identity a multikultúry môžete rozšíriť o doplnkové články a diela súčasných slovenských umelcov zaoberajúcich sa aj danou témou.
- [Ilona Németh – BP Public Art, 2007](#)
- [Rita, Koszorús – Monumentus, 2017](#)